

DIGI-DOENER!
 GROEP 6, 7 EN 8

LESBRIEF LES 2

De geschiedenis in scène gezet in Noord-Holland

Bij geschiedenis leer je vaak over bekende personen uit de geschiedenis. Maar er waren ook veel onbekende mensen die iets interessants hebben meegemaakt. Bijvoorbeeld in de Tweede Wereldoorlog. In deze les maak je kennis met een verhaal uit de Tweede Wereldoorlog van iemand uit Noord-Holland. Door middel van een brainstormsessie neem je met je groepje de eerste stappen om dit verhaal in scène te zetten in de volgende lessen!

OPDRACHT 1

Welk gevoel krijg je bij de tekst?

.....
 .....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
 .....

Miryam is met haar broer onderweg naar haar oma.
 Achter zich hoort ze een zoemend geluid.
 Ze kijkt om zich heen. Het geluid geeft haar
 een raar gevoel.

Wie komen er in beeld?

.....
 .....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
 .....

Welke onderdelen zouden er op een foto zichtbaar zijn?

.....
 .....

OPDRACHT 2

1. SIMON IN ASTERDORP

We zijn van de Rijnstraat naar Asterdorp verhuisd. Er waren een paar winkeltjes, een slager, een groenteboer. We speelden op straat. Ik was vooral vaak bij mijn buurmeisje Rosa Vorsänger. Het 'weghalen' gebeurde altijd 's nachts. De familie Vorsänger was ook plotseling weg. Ik ging 's ochtends dat meisje halen, keek naar binnen en zag dat de borden op tafel stonden, voedsel er nog op. Kennelijk waren ze in het donker weggehaald. Geruisloos. Zij heetten Vorsänger, met een V. En wij waren de W. Toen dat gezin was verdwenen, wisten wij dat we pleite moesten.

Lees bovenstaande quote en beantwoord samen met je groepje de volgende vragen.

Welk gevoel krijg je hierbij?

.....
.....

Wat kan er gebeurd zijn?

.....
.....

Welke kleuren zie je voor je?

.....
.....

Wat voor kleding stel je je voor?

.....
.....

Waar vindt het plaats? (bijv. bos, treinstation, dorpsstraat, etc.)

.....
.....

Wie zijn er allemaal onderdeel van het verhaal?

.....
.....

1. SIMON IN ASTERDORP

We zijn van de Rijnstraat naar Asterdorp verhuisd. Er waren een paar winkeltjes, een slager, een groenteboer. We speelden op straat. Ik was vooral vaak bij mijn buurmeisje Rosa Vorsänger. Het 'weghalen' gebeurde altijd 's nachts. De familie Vorsänger was ook plotseling weg. Ik ging 's ochtends dat meisje halen, keek naar binnen en zag dat de borden op tafel stonden, voedsel er nog op. Kennelijk waren ze in het donker weggehaald. Geruisloos. Zij heetten Vorsänger, met een V. En wij waren de W. Toen dat gezin was verdwenen, wisten wij dat we pleite moesten.

Dit is het verhaal van Simon Waterman. In februari 1943 belandde hij, 12 jaar oud, met zijn ouders op Asterdorp nummer 58.

Tussen de Aster- en Distelweg in Amsterdam Noord lag in 1926 een verlaten industrieterrein. De stad Amsterdam besloot hier een 'heropvoedingskamp' te maken. Een plek waar ongehoorzame burgers onder toezicht opnieuw opgevoed werden. In Nederland bestonden in die tijd meerdere van dit soort kampen.

Binnen de hekken werden 134 woningen op het verlaten industrieterrein gebouwd. De huizen waren alleen te bereiken via een brug en een poort. Zo ontstond Asterdorp. Al snel kreeg dit de bijnaam "Schoremstad".

Vanaf het moment dat de Tweede Wereldoorlog uitbrak, hadden de Duitse bezetters het voor het zeggen in Amsterdam. In de stad worden speciale gebieden aangewezen waar Joden mogen wonen. Deze gebieden worden getto's genoemd.

Asterdorp stond in die tijd leeg. Het heropvoedingskamp was opgeheven. De Duitsers maakten dus ook in Noord een getto. Eind mei 1942 arriveerden de eerste 150 Duitse Joden en binnen enkele maanden was het dorp voor driekwart vol.

Eind 1942 waren de meesten van hen alweer vertrokken uit Asterdorp. Ze waren naar kamp Westerbork getransporteerd. Hun plaatsen werden daarna ingenomen door een andere groep van meer dan 300 Joden. Ze kwamen overal vandaan. Vanuit Hilversum (35), Bussum (52), Naarden (37) en Laren (2), maar later ook uit Amsterdam (127), Den Haag (21) en Utrecht (11). Vanuit Asterdorp werden ook zij vervolgens naar concentratiekampen overgebracht.

Archiefbeeld: Getto Asterdorp in Noord gefotografeerd door JH Mulder Jr. Collectie Stadsarchief Amsterdam

OPDRACHT 4

**Als je een foto van de quote zou maken, hoe zou die er dan uitzien?
Wat heb je nodig? Schrijf of teken het hier!**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TAAKVERDELING

- Regisseur**
Stuurt iedereen aan en houdt overzicht.
- Fotograaf**
Maakt de foto, werkt samen met de regisseur.
- Producent**
Zorgt ervoor dat alles volgens schema loopt.
- Model**
Staat op de foto en kent de quote goed.
- Stylist**
Zorgt ervoor dat iedereen de juiste kleren en spullen heeft.

BENODIGDHEDEN

- Kleding**
- Voorwerpen**
- Locatie**
- .....
- .....
- .....

FOTOTECHNIEKEN

- Perspectief**
- Beweging**
- Licht/donker**